

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 993/2021
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Алексић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Илија Ђурђевић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 514/20 од 02.12.2020. године, у седници одржаној 11.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 514/20 од 02.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П2 415/19 од 30.06.2020. године, првим ставом изреке, одлучено је да ће родитељско право над заједничком малолетном децом парничних странака, мал. ВВ, рођеним ...2016. год. у ... и мал. ГГ, рођеним ...2018. год. у ..., самостално вршити мајка деце, АА. Другим ставом изреке, одређено је да је пребивалиште малолетне деце мал. ВВ и мал. ГГ на адреси мајке у ..., улица ... број .. или на било којој другој адреси мајке. Трећим ставом изреке, одређен је начин одржавања личних односа туженог са мал. децом, на начин што ће отац виђати и узимати децу сваке друге суботе у месецу од 17,00 часова, а враћати их у недељу у 17,00 часова, испред куће мајке, а у присуству њених родитеља, да ће отац виђати децу на дан своје крсне славе 16.11. (Ђурђиц), у периоду од 11,00 до 18,00 часова, други дан Нове године, други дан Ускрса и Божића, уз промену на годину, дана када ће деца први дан празника проводити код оца. На дан очевог рођендана, деца ће бити код оца од 11,00 до 19,00 часова, а дечје рођендане ће прослављати једне године код мајке, први дан, други дан код оца почев од правноснажности пресуде, тако што ће отац децу узимати на дан рођендана од 10,00 до 18,00 часова. Приликом прослава рођендана деце, деца рођендане славе заједно, с тим што ће отац децу узимати испред куће мајке у присуству ње или њених родитеља и враћати испред куће мајке. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужени да као отац на име доприноса за издржавање плаћа за мал. сина ВВ износ од 9.000,00 динара и за мал. сина ГГ износ од 7.000,00 динара, почев од 19.11.2019. године, као дана подношења тужбе, па док за то постоје законски услови, а најкасније до 10. у месецу за текући месец са законском затезном каматом за сваки

месечни износ од доспећа па до исплате, уплатом новчаних средстава на рачун законске заступнице мајке АА, ближе наведен у овом ставу изреке.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 514/20 од 02.12.2020. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у трећем и четвртом ставу изреке. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су живе у ванбрачној заједници од ...2015. године до ...2019. године, у којој су рођена заједничка деца, малолетни ВВ, дана ...2016. године и малолетни ГГ, дана ...2018. године. Заједница живота парничних странака је престала средином 2019. године због међусобног неслагања и насиља у породици. Решењем Основног суда у Вршцу НП 228/19 од 10.11.2019. године, усвојен је предлог ОЈТ Вршац, па је потенцијалном учиниоцу насиља у породици – туженом, продужена хитна мера забране контакта или прилаза тужиљи, изречена наредбом ПС Вршац ХМ 165/19 од 09.11.2019. године у 22,30 часова, са трајањем до 11.11.2019. године у 22,30 часова и иста је продужена на период од 30 дана до 11.12.2019. године у 22,30 часова и наложено туженом да се уздржава од контакта и прилажења тужиљи под претњом прекршајног гоњења. Тужила је до фебруара 2020. године била запослена у фирми „ДД“ на неодређено време, са зарадом од око 37.000,00 динара, с тим што је са накнадом за путне трошкове месечно примала до 45.000,00 динара. Тужила са децом станује у изнајмљеном стану у ..., на адреси ... број ..., за који не плаћа закуп, већ само комуналије у износу од око 8.200,00 динара. За личне потребе, тужила је потребно 2.000,00 до 3.000,00 динара, а отплаћује кредит код „... банке“ подигнут 06.12.2019. године у износу од 700.000,00 динара, са месечном ратом од 9.500,00 динара, који је узела да би средила родитељску кућу. Тужени је био запослен у „ЂЂ“ до јуна 2020. године са месечним примањима од око 28.000,00 до 30.000,00 динара, од када је пријављен код Националне службе за запошљавање са средњом стручном спремом. Тужени је радно способан, ради повремено за дневницу од 1.000,00 до 1.500,00 динара, живи у кући са мајком, братом и бабом. Брат је незапослен, ради повремено, док баба има минималну пензију, а мајка је незапослена. За сопствене потребе потроши око 6.000,00 динара, поседује путнички аутомобил марке „ЕЕ“ и за регистрацију аутомобила плаћа годишње 30.000,00 динара, а за одржавање два пута годишње по 6.000,00 динара. Тужени нема законску обавезу издржавања друге деце. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад Општине Вршац од 09.06.2020. године, узимајући у обзир узраст деце, као и жеље и могућности родитеља, предложен је модел виђања деце са родитељем коме деца нису поверена – да

отац узима децу сваке друге суботе у месецу у 17,00 часова, а враћа их у недељу у 17,00 часова, испред куће мајке, а у присуству њених родитеља, а да ће их отац виђати на први дан своје крсне славе од 11,00 до 18,00 часова, други дан дочека Нове Године, други дан Ускрса и Божића, уз промене на годину, дана када ће деца први дан проводити код оца. На дан очевог рођендана, деца ће бити код оца од 11,00 до 19,00 часова, а дечји рођендани ће прослављати једне године код мајке, први дан, а други дан код оца, тако што ће отац децу узимати на дан рођендана од 10,00 до 18,00 часова, а деца ће рођендана прослављати заједно. Малолетна деца не иду у јаслице, јер у насељеном месту ... нема јаслица, већ постоји само предшколска установа. Појединачно утврђене месечне потребе за храну, гардеробу и спортске активности за мал. ВВ износе 18.000,00 динара, а за мал.ГГ 14.000,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилна је одлука нижестепених судова о начину одржавања личних односа оца са малолетном децом, на начин како је то ближе наведено у трећем ставу изреке првостепене пресуде. Такође, правилно су нижестепени судови одлучили о висини доприноса за издржавање малолетне деце од стране туженог, као родитеља коме деца нису поверена.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбама члана 61. Породичног закона, уређени су лични односи детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком, када је то у најбољем интересу детета. У овом случају, начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем, овде туженим у складу је са извештајем органа старатељства и најбољим интересом малолетне деце, имајући у виду узраст мал.деце, емотивне потребе мал.деце, као и жељу и бригу оца да се стара о њима, као и њихову емотивну блискост, из којих разлога су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права оцењени као неосновани.

Наиме, најбољи интерес детета, којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета (члан 3. Конвенције о правима детета и члан 6. Породичног закона) је правни стандард који чини неколико елемената процене и то узраст и пол детета, његове жеље и осећања, с обзиром на узраст и зрелост, емотивне потребе. У

конкретном случају нижестепени судови су пошли од налаза и стручног мишљења органа старатељства, правилно налазећи да је начин одржавања личних односа који је предложио орган старатељства у најбољем интересу малолетне деце, јер отац поседује одговарајуће родитељске компетенције, имајући у виду да је овај начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем свакако подложен контроли од стране надлежног органа старатељства, све у циљу заштите интереса малолетне деце.

Неосновани су наводи ревизије туженог којима побија висину обавезе издржавања. Наиме, када је поверилац издржавања малолетно дете, висина издржавања одређује се према критеријумима из члана 160. и 162. став 3. Породичног закона, према потребама повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, с тим да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања. Примењујући одредбу члана 160. став 2. Породичног закона, нижестепени судови су утврдили потребе малолетне деце, те личне и имовинске прилике тужиље и туженог, њихове способности да својим радом доприносе издржавању малолетне деце, па су правилно оценили стварне могућности туженог да доприноси њиховом издржавању сразмерно приходима које остварује. Тужени је дужан да обезбеди малолетној деци животни стандард који и сам ужива према члану 162. став 3 Породичног закона. Приликом одлучивања у овој правној ствари, судови су имали у виду чињеницу да тужени поред малолетне деце нема обавезу да издржава друга лица, као и да се тужиља непосредно стара о малолетној деци. Стога су наводи ревизије туженог којима се указује да је одређени новчани износ превисоко одмерен, односно да не одговара укупним потребама, као ни осталим околностима које се пре свега тичу могућности туженог, као дужника издржавања, оцењени као неосновани.

Чињеница да тужени има кредитне обавезе пренете из ванбрачне заједнице са тужиљом, није разлог који би водио ослобођењу обавезе издржавања своје малолетне деце, јер је издржавање детета приоритетна законска обавеза испред свих других обавеза, а недостајућа средства тужени може обезбедити и допунским радом.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, а на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић